

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Keleten: . . . . .
 Egy hónap . . . . . I kor. . . . .
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . .
Vidéken:
 Egy hónap . . . . . I kor. . . . . 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 4 . . . . . 50 .

Feloldó szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Október hat.

Debreczen, október 5.

(Myl.) „Recrudescent“ . . . És megújulnak a dicsőséges magyar nemzet régi sebei. De soha jobban nem fájnak, soha kinzóbban nem égetnek, mint Október hatodikán. Négy hosszú, nehéz század alatt, mióta vegyes vérbeli nemzetség fejére tette István király koronáját a nemzet, sokat szenvedett a magyar. Legjobb szándékát félreértették, elmagyarázták; ez volt az oka, hogy mikor hazaszeretetének oltárán, magyar szabadságának máglyáján meggyújtá a lángot: hálaadó lobogás helyett áldozati tüzzé lett az, amely vérvörös lángokkal égett, égett szünetlenül az erőszakosan kiontott honfi vértől. És e sok-sok szenvedés elesztette tűz a legpirosabb lánggal szabadságharcunk leveretése után lobogott. Ezren és ezren az olasz harcmezőkön, százan meg százan a kínos börtönben, az első magyar miniszterelnök Pesten és a szent Tizenhárom Aradon Kelle ennél kegyetlenebb, égrekiáltóbb, véresebb tragédia?!
 Ötvenkilenc éve. Megnyílnak kora

reggel az aradi kazamaták ajtóit. Kivonul az első négy; s alig pár óra, ott vergődik közülök az utolsó is. Kiss Ernő, míg egy gránátos oda nem rohan és közvetlen-közelről fülébe nem süti fegyverét; s ő is odahull csendes társai mellé szétroncsolt fővel, a porba. Majd új menet. Az utolsó kilenc; közülök legutolsó Vécsey Károly gróf. Egyedül maradt. Halott bajtársai oly haloványan, oly dicsőült szomorúsággal néznek reá. Tekintete végig révedez a holtakon. Neki nincs kitől elbucsuznia. Ugy fáj neki é pár pernyi egyedüli lét. Csak odatámolyog Damjanics holttestéhez, térdre rogy előtte és megcsókolja a holt bajtárs hideg kezét. A tiszték elfordulnak, az idegen katonaság soraiból tempa, elfojtott zokogás hallatszik . . .

Tíz óra. A dráma befejeződött. Ott van a magyar szabadság kilenc megváltója, hidegen, némán, élettelenül a becsstelenség bitófáján, melyet halálukkal megszenteltek. A nap egy percre előtör a felhők alól, s dicsőítő fényével glóriát fon magasztosult fejük fölé.
 A szárnyas idő, mely fölöttük el-

röpült, ezt a glóriát még fényesebbé, még ragyogóbbá, még dicsőösebbé tette. Legendába illő küzdelmük történelmi példává, haláluk a nemzet megváltásává, utolsó óhajuk édes igazsággá lett: „él még, s élni fog hazájok!“ A jelek biztatók, az erő, a bátorság, a hősi elszánás nem vészett ki a magyarból, ha szunnyadni láttatik is. Ők, a dicsők, a legjobbak elhulltanak a gyalázat halálával, de emléküek él, ragyog és termékenyít; — azt el nem mosza a tűnő idő, be nem lepi a feledés moha. Élő forrás öntözi dicsőségüket; az igaz magyarok szívéből buzog az emlékezet. E napon egybeforr a férfiak elszántsága az ifjak tüzes lelkesedésével, nőink könyvével, gyermekeink imádságával. Így nevék, mely a múlt példája, a jövő záloga lett. Sorsuk mutatja mire várhatunk, ha önmögünkben elvesztettük a hitet. Az aradi golyóta buzdítson lelkesedésre, összetartásra, hogy munkálkodjunk — élve halva hiv — az eszményért, amelyért küzdve ők elhullottak: hazánk önálló, szabad függetlenségéért. A golyót körülálló nemzetet ihlesse meg a szent Tizenhárom élete,

Október 6.*)

— 1849. —

Arad vár udvarán tizenhárom fáklya,
 Lobogó világát gyász fátyol takarja,
 Tizenhárom vezér szomorú halálán
 Megdőbönt a föld is mind a négy határán.

Védeni s meghalni a hon szabadságért
 Megdicsőült hősök hervatlan babéra,
 Rút árulás szülte zsoldos seregeknek
 Lett az ártatlan vér gyászos martaléka.

Hős honvéd harcosok törbe csalt vezére
 Eljöttél jutalmul sebekkel tetézve,
 Hogy csordultig teljen a keserű pohár,
 Honért vérző szívedre csúf bitófa vár.

Kijöttek a hősök, rettentlen, elszántan,
 Egymásután büszkén, mind a tizenhárman,
 Száz esatának bátran a szemébe néztek,
 A hazáért halni minden percben készek.

*) A szabadságharc egyik vitéz öreg katonájának verse, melyet Szobráncról küldött be hozzánk az agg harcos.

Damjanicsot hagyták végső vértanunak,
 Had érezze súlyát az aljas bosszúnak,
 Ezt is elszenvedte sziklakemény lelke,
 Elestek a hősök, de a haza mentve.

Nem volt hát kegyetlen Hajnau vak
 [dühében,
 Megfürdött kéjelve a hősök vérében,
 Elvetemült gyilkos elátkozott töre,
 Még sohasem gázolt ártatlanabb vérbe.

Elsötétült minden, zokogott a nemzet,
 Rettentő érzelm sujtott minden keblet,
 Tombolt a zsarnokság fékevesztett népe,
 Fürdött még tovább is sok ártatlan vérbe.

De jött istenküldte angyal bús hazánkba,
 Hon, szabadság és jog felvirult nyomába.
 Fellélegzett újra a letiport nemzet,
 Ki mások bűnéért már eleget vérzett.

Ott van Sajó, Várna, Mohács és Világos,
 Történelmi lapja mily végtelen gyászos,
 De rútabb, gyászosabb nem lehet mint Arad,
 Ez ocsmány merénylet örökös seb marad.

Míg a világ fennáll s hullámzik a tenger,
 Míg e haza földjén lesz egy magyar ember,
 Aradi vértanuk dicsőült emléke
 Megmarad örökre a szívünkbe vésvé.

Bányay István.

Egy véres nap krónikái.

— Riporter jegyzetek. —

A hazai és külföldi történetírás ki-beszélte magát a maga őszinte, vagy el-lenséges szempontjai szerint az októberi vértanuk szégyenletes és jóvátehetetlen kivégeztetéséről. Most jön azonban a fő-tanu, a kor riportere, — osztrák köntösbe bújtatva, hogy ő is elmondja a magáét ezekről a borzasztó és rettenetes esemé-nyekről. Célzatosan, gyűlölködve és nem egyszer rágalmazó módon beszél, de kit bántanak ma ezek a pizkolódások?! Egy csodálatos és a mi szívünkhöz elszakit-hatatlanul odakapcsoló fényes korszaknak történelmi dokumentumai ma már ezek a riporter jelentések is, melyek osztrák kéz-ből valók — osztrák hírlap számára, mi-vel Magyarországon 1849. október havá-ban Haynau jóvoltából magyar hírlap egyetlen egy sem jelenhetett meg.

Jegygyűrűk Menyasszonyi ékszerek és Ezüst kelengyék óriási választékban és legolcsóbban
 Rose Dezső előnyösen elismert ékszer és óra raktárában kaphatók Debreczen, Piacz-u. 55. sz. alatt, Hungária mellett.

amely a tiszta hazafiság, a férfibecsület, a hősiesség és hűség példája volt, szentelje meg halála, mely a nemzet megváltása volt. Amint hazáért omlott vérük termékenyvé tette a földet, a hazáért elszállt lelkük termékenyítse meg a magyarság nemzeti érzetét.

* * *

A Tizenhárom — legádázabb gyűlölköje 13 rubinköves ékszer csináltatott e nap emlékére, s ha a rubinkövekre esett tekintete, arca boldog volt és megelégedett a kielégített bosszuvágytól. Fonjunk mi is honfiai és honleányi könnyeinkből egy ilyen koszorút, s azt tűzdéljük fel a mélységes bánat drága köveivel; és zárándokoljunk el arra a szomorú helyre, hol a tizenhárom kiszenvedett, és ha akkor, ott letesszük e koszorút, legyen a mi arcunk is boldog és megelégedett, mert e nap, melyet a bosszu a fekete gyász napjává akart tenni, ime: a hazaszeretet, a szabadság diadal ünnepe lett.

Adókiivetés Debreczenben.

A tárgyalás első napja.

Felebbezési határnapok.

A Debreczen sz. kir. város területére 1908., 1909. és 1910. évekre megalakított adókiivető bizottság ma kezdte meg működését a városháza nagytermében.

A bizottság elnöke Megyery Pál dr. ügyvéd, aki közmegelegedésre tölti be

A bécsi lapok magatartása a lehető legvadabb és mondhatni legbarbárabb volt. Ezek még a kivégzések után sem állottak magasabb morálról, az összeség érdekeiről olyan értelemben beszélni, hogy a magasabb szempontok kényszerítő szükségességével magyarázzák a világhistóriában példátlanul álló brutális és embertelen gyilkosságokat.

Az egykoru hírlapi tudósításoknak főbb jelentéseit közöljük ezuttal az októberi áldozatok kiválóbb alakjairól.

Gróf Batthyány Lajos kivégzése.

Pestről írják: A tegnapi nap folyamán általános elrémülésre az a hír terjedt el, hogy gróf Batthyány Lajos, volt magyar miniszterelnök kötél általi halálra ítéltetett és kivégeztett. Ezen, kissé meglepő ítéletet (hivatalos értesítés hiányában) azzal magyarázhatjuk meg, hogy a gróf éppen egy évvel ezelőtt Latour hadügyminiszter halálának előidézésében erősen kompromitálva volt. Csakugyan, ma reggel minden előkészület meg volt tétel a kivégzéshez az új épület mellett levő régi fátelen (Holtzplatz), midőn váratlanul a már kivonult csapatok ismét bevonultak és az akasztófa elhordatott. Pillanat alatt az a hír terjedt el, hogy a gróf öngyilkosságot követett el. Sebe nem életveszélyes, de mégis súlyos természetű, minél fogva

tisztét s nagy körültekintéssel vezeti a tárgyalást. A bizottsági tárgyaláson jelen vannak: Szücs Géza dr., Kovács Mihály, Piros Béla, Szücs István, Pongó Lajos bizottsági tagok: Nagy József pénzügyi titkár, mint előadó, a Város részéről: Borus Béla adókiivető, továbbá Zöld János mint jegyző. Szokatlanul hangzik ugyan de elismeréssel kell adóznunk a bizottság minden egyes tagjának, akik igyekeznek a méltányosság keretein belül megállapítani az egyes adótételeket.

A mai tárgyaláson megállapítottak az asztalos iparosok adótételei, holnap, kedden pedig tárgyalás alá kerülnek a kivetési listástrom 42. tételéről 91 tételéig továbbá a 183. tételtől a 198 tételéig felvett adókötelezettek.

(A javaslatok közszemlén.)

A folytatolagos előirányzott adótételek a mai naptól kezdve 8 napi közszemlénél ki vannak téve a városi adóhivatalnál félemelet, 13 ajtó és pedig: a kivetési listástrom 697 tételétől — 1244 tételéig és pedig: lakatos, gépész, műszerész, méleg készítő, vízvezetési vállalat, mechanikus, világítási szerelők, elochotrikus, mézeskalacsos, mosodás, vegytisztító, ruhatisztító, órás, aranyműves ékszerész, paplanos, pék, kenyérsütő, kosztadó, pintér, puska-műves, rézműves, férisszaló, férifruha kereskedő, nőiszabó varrónő, szappan árus, szijgyártó, bőröndkészítő, szücs, szürszabó, fűnyévesztő, festő, művész, fürdő-kezelő, fűrdő-tulajdonos, mesélő és seprű nyél készítő, sodrongyáros, szállaggyáros, ecsetgyáros, tégl- és cserépgyáros, kocsi gyáros, halkonzerva, kefégyáros, szappangyáros, kosztadó, élelmező, kéjhölgytartó, kir. közjegyző, opticus, látszerész, gőzmalmos, magán-mérnök, orgonakészítő, orvosok, állatorvosok, posta szál-

a kivégzést felgyógyulásáig és annak kipuhatolásáig, hogy miként jutott fegyverhez, felfüggesztették. Eközben hitelt érdemlő forrásból hallom, hogy nevezettnek megkönyelmeztek. Hogy miként és milyen módozatok mellett, később fog a hivatalos haditörvényszék által tudtul adni. A vesztőhelyet, mint hasonló alkalmakkor mindig sok nézőközönség állotta körül. Fájdalmasan érintett azonban, hogy az emberek, kik különben a műveltebb osztályhoz tartoznak, erőmegfeszítéssel is törekedtek az akasztófa közelébe jutni, hogy közvetlen-közlelő élvezhessenek egy pillanatot, mely minden jobb gondolkodásának telkében csak iszonyatot kelthet és azt az óhajt, hogy ilyen jelenetekről még beszélni se halljon.

A tábornokok kivégzése.

Aradról érkező hírek közelebbi részleteket hoznak a magyar felkelővezérek kivégeztetéséről. A kivégzés rendkívüli néptömeg összejövele mellett október 6-án történt meg. A hadbíróság ítéletének híre, gyorsan terjedt el több mértföldnyire a vidéken és nagyobb távolságból is becsődítette az embereket. A kivégzéshez tekintélyes számú csapatostek voltak kivonulva. Még lovasság és tüzérség is, körülbelül 8000 számerőbe. A tüzérség az aradi sáncokban töltött ágyuk,

lító, főpincér, zongora-, zene-, cimbalom-nyelv-, magán-tanító s tanár, katonai tanfolyam előkészítő, táncitanító, ügyvéd, timár, szobrász, végrehajtó és vivómesterek adói.

A tárgyalások eredményét feltüntetett kimutatások minden ülést követő napon ki lesznek függesztve a városház előtti hirdetési táblán.

(A progresszivitás.)

A tegnapi napon lefolytatott tárgyaláson tapasztaltuk, hogy az egyes iparágaknak csoportonkénti együttes tárgyalása eredményre vezetett, amennyiben a progresszivitás elve szerint igazságosabb adóztatások érvényesülnek.

(A felebbezési jog.)

Olvasóinkat a felebbezési jog érvényesítése tárgyában a következőkre figyelmeztetjük:

Aki a bizottsági ülésen jelen van, a határozat kihirdetésekor nyomban felebbezéssel élhet. Azonban, nemcsak maga az érdekelt fél, de a jelenlevő adókötelesek bármelyike is jogosítva van a másnak adóügyében hozott határozatot is megfelebbezni. — Felebbezési határidő azokra nézve, kik a tárgyaláson jelen voltak, tárgyalást követő 8 nap. Ugyanannyi a határidő a tárgyaláson előszóval bejelentett felebbezés írásbeli indokainak kifejtésére is. — A tárgyaláson jelen volt adókötelezettek nézve, továbbá a más községben lakókra nézve tizenöt nap a felebbezési határidő. — A tárgyaláson jelen nem volt adókötelesek, kinek adóját a bizottság az előadó javaslatával szemben emelte, a határozat kézbesítését követő 8 nap.

A felebbezések a kir. pénzügyigazgatóságához nyújtandók be.

mellett állott. Több elíteltet papok kísérték, egyesek azonban minpenféle papkíséretet visszautasítottak, ami a különben szigorúan vallásos magyarok között visszatetszést keltett. Halotti csend uralkodott a kivonuláskor. Az elítelték közül néhányan az utolsó pillanatig szemtelen és kihívó modort tanusítottak. Damjanich, ki, mint az utolsók egyike végeztetett ki, még *gunyosan is nyilalkozott*, hogy ő, aki mindig első között volt, miért legyen éppen itt az utolsó. Azok, kik löpor és golyó által végeztettek ki, a nép által nem voltak láthatók, a többiek azonban több órán „rettenetesen elretentő példál” közszemlénél téve, a bitófán hagyatják. A halotti csend, mely ezen aktusn uralkodott csak dobpergés által lett koronként megtörve. Hogy milyen különböző érzelmekkel osztott szét a tömeg, ez csak nehezen állapítható meg, de reméljük, hogy olvasóinknak erről részletesebb adatokat fogunk közölhetni.

*

Ezek a szemelvények a Wiener Abend Courier című lapból valók. Ez az ujság állandóan a leggaládabb módon kommentálta a szabadságharc eseményeit és a vértanúk kivégzését nem állotta politikai szükségnek mondani.

Ujdonságok

minden oszikkben u. m. costum és blous kelmék slyemek, barchetek, és flanelek, női és leány felöltőkben, óriási választék, olcsó szabott árakban kaphatók. ➤

Klein Ignác

cégnél, Kisteplommal szemben.

Nem lesz hiteltudósító iroda.

A debreczeni kereskedők értekezlete.

Az Omke hajdumegyei kerülete vasárnap délelőttre értekezletre hívta össze a debreczeni kereskedőket, hogy meghallgassa, milyen álláspontra helyezkednek egy *hitelinformációs iroda* tervével szemben. Az értekezlet, amelyen Szende Pál dr., az Omke főtitkára is megjelent, tetőszéssel fogadta a tervet, amelynek megvalósulását azonban későbbre kénytelenek halasztani, egyrészt anyagi eszközök hiányában, másrészt egyéb akadályok miatt.

A megjelent érdekltséget Falk Lajos kerületi elnök üdvözölte. Bemutatta és üdvözölte Szende Pál drt, akinek neve különösen adópolitikai tanulmányai révén ismeretes, majd eladta az értekezlet célját, nevezetesen azt, hogy a mai értekezlet rendeltetése az lett volna, hogy az érdeklődés fokát megismerjük: vajjon alapítható-e arra egy *hitelinformációs iroda* felállítása.

Szende Pál főtitkár ismertette az OMKE központi álláspontját. A bírósági gyakorlat az úgynevezett *fekete könyvek* vezetésében a *régalmazás* tényálladékát, a hitelezőnek azt a jelentését, hogy az adósát egy ilyen jegyzékbe lesz kénytelen a fizetés elmulasztása esetén, zsarolásnak minősítette. Ez a judikatura a legnagyobb óvatosságot parancsolja. A központ maga, bár helyzete kereskedőknek, kereskedőkről szóló információk adása által, könnyebb volna egyelőre eltekintett ilyen berendezkedés szervezése elől.

Gaszner Béla titkár számot adott be az után azon adatokról, melyeket részben a központnál, részben budapesti és bécsi irodáktól kapott alapsabályokból és a vidéki városokban szervezett egyesületektől kapott. Az utóbbiak mind a kezdeményezés stádiumában vannak, működésük elől sok aggálylyal tekintenek maguk a szervezők. Lukács Ármán, Löfkovits Artur, Erber Ernő és Somossy alelnök felszólalása után Falk Lajos elnök megállapította, hogy a jelenlevők egy ilyen iroda felállítását üdvösnök és célszerűnek tartják, de anyagi eszközök hiján és állandó iroda nélkül nincs abban a helyzetben, hogy a dolgot megvalósíthassa. Mindamellett a felmerült kíváncsi folytatásán ezen kérdésnek állandóan felszínre leendő tartására, tovább fejlesztésére s megérlelésére, ápolására az értekezlet közfelkiáltásával egy bizottságot kér fel, melynek tagjaiul Kontsek Géza, Somossy, Bárdos, Löfkovits Arthur, Erber Ernő, ifj. Kardos László, Jónás Mór, Mayer János és Varray János urak választottak meg.

TANÜGY.

Tanügyi állapotok szeptemberben. A szeptember havi tanügyi állapotokról Csánky Viktor tanfelügyelő a következőket jelenti: A vallás és közoktatásügyi miniszter Debreczenben kiegészítő iskola megnyitását engedélyezte meg; Sinkó Etelka a debreczeni négyzeti árvaházban lévő társulati iskolánál alkalmazott tanítónőt nyugdíjazván részére 400 korona nyugdíjat utalt ki, a debreczeni ta-

nyai új állami iskolákhoz Kiss Aladár volt makói tanyai állami tanító áthelyezte, Nagy Sándor és Bánki Gábor okleveles tanítókat pedig kinevezte; a debreczeni róm. kath. elemi iskoláknál két szerzetesnő helyett alkalmazandó világi tanítók fizetésének kiegészítésére 1040-1040 kor. állámsegélyt engedélyezett; a debreczeni tanyai új állami iskolák részére a szükséges taneszközöket engedélyezte. A belsőhatari tanyai né iskolába 61 mindennapi és 18 ismétlő, a halápiába 25 mindennapi, a nagycsereibe 83 mindennapi, az ohattelek házaiba 61 mindennapi és 23 ismétlő az onódóiba 74 mindennapi, a paciba 53 mindennapi és 26 ismétlő tanuló iratkozott be.

Csalárd bukásért elítélt érkörtvélyesi földbirtokosok.

Egy régi bűnügy a Kuria előtt.

Régi bűnügyben mondott tegnap ítéletet a kir. Kuria. Tizenegy évvel ezelőtt, 1897. évi szeptember 7-én kerültek esődbe Österreicher Sándor, Számi és Lázár érkörtvélyesi földbirtokosok és földbérlők, akik ellen csakhamar megindult az eljárás *csalárd bukás és sikkasztás* miatt.

A vád az volt ellenük, hogy Österreicher Sándor érkörtvélyesi földbirtokos az 1897. évi aratás után kiesélt terményét a hitelezők elől elrejtette, több hitelezőjét részben terménnyel s részben készpénzben, mintegy 9000 korona értékben, a többi hitelezők rovására előnyben részesített, végrehajtott ökrei közül tíz darabot elidegenített és Számi nevű testvéreinek 5040 korona valótlán követelést engedélyezett. Österreicher Számi és Lázár pedig azzal vádoltattak, hogy testvéruk érdekében bűnszegédi szerepre vállalkoztak.

A vizsgálat kiderítette, hogy Österreicher Sándor 30,000 korona vagyonnal kezdte meg a gazdálkodást, de gazdasági válságok és elemi csapások csakhamar a tönk szélére juttatták. Testvérei Számi és Lázár kevesebb vagyonnal vállalkoztak haszonbérletre s nagyrészt Sándor bátyjuk miatt szintén esődbe kerültek. A esődleltár 43,650 korona hiányt mutat ki. Vádolva volt Österreicher Sándor azzal, hogy fizetéseképtelensége tudatában vásárlásokat tett és vagyonának egy jó részét elvonta a hitelezők elől.

A nagyvárad királyi törvényszék a hosszas vizsgálat folytán elhuzódó ügyet 1906. évi november 6-án tárgyalta s Österreicher Sándort 6 havi börtönre és Számit 14 napi fogházra ítélte, ellenben Österreicher Lázárt, ki ellen büntető cselekmény nem bizonyult be, felmentette a vádalól. Az ottani kir. tábla helybenhagyta az ítéletet.

A kir. Kuria Janicskó István előadásában tegnap tárgyalta a rég huzódó ügyet és Weisz Odön dr. védő felszólalása után az elsőrendű Österreicher Sándor büntetését 3 hónapi fogházra szállította le, ellenben a másik vádlottra kimért ítélethez hozzájárult.

A mérnökök napja.

Országos vándorgyűlés Debreczenben.

Az ország mérnöki és építész karának nagy része gyűlt össze Debreczenben vasárnap. A mérnökök szokásos évi vándorgyűlésüket az idén Debreczenben tartották meg és ez alkalomból nagy számu vendége volt Debreczen városának Budapestről és a vidék minden számottevő nagyobb városából. A debreczeni mérnökökre azért volt fontos a vasárnapi nap, mert megalakították a debreczeni fiók-egyesületet. A gyűlés lefolyásáról és a vendégek debreczeni itt tartózkodásáról a következő tudósításunk ad számot.

A mérnökök a villamos telepen.

A mérnök és építész egyesületnek a vándorgyűlésen megjelent tagjai vasárnap reggel kilenc órakor a világítási vállalat légszuszgyárát és villamos telepét tekintették meg.

A vendégeket a tanácssteremben Debreczeni Jenő igazgató üdvözölve szívólyos szavakkal és röviden ismertette a gázgyár és a villamos telep létesítését.

A tanács megbízást kapott a villamos telep kiépítésére. 1907. március 1-én kezdtek meg a villamos telep építését. A költségek 1,200,000 koronára rúgnak. Két drb. 600-600 lóerejű gépesoport működik a villamos telepen, de az építőmunkák úgy készültek, hogy szükség esetén a gépházban még egy 1200 lóerejű gép is elhelyezhető legyen. A telep 3000 volt primer és 100 volt secundár feszültségű áramot termel. A hálózat hossza 50 kilométer. Mai napig magánosoknál 4000 láng szerelgetett fel, ezenkívül a MÁV a pályaudvarán mintegy 1500 láng van felszerelés alatt. Utca világításra 45 darab 1500 volt lámpa és a külső városrészekben 150 drb. 32-es izzólámpa szolgál, úgy hogy az eddigi bekapcsolás 8000 lángnak felel meg. Kiemelte még az igazgató, hogy a szükségletek a légszuszgyár jövedelméből fedeztetek és hogy Magyarországon Debreczen az, ahol a légszusz a legolcsóbb. Megemlítette még az igazgató, hogy a jövő év folyamán a gázgyár kibővítésére és modern, teljesen új berendezésére kerül a sor.

A szakszerű és általános figyelemmel hallgatott beszéd befejezése után a vendégek Debreczeni Jenő igazgató és Aberle Raymund mérnök kalauzolása mellett megtekintették a gázgyárát és villamos telepet. A vendégek tetszésüknek nem egy ízben adtak kifejezést, a villamos telep modern és minden kíváncsiat kielégítő berendezése felett. Majd az irodaépületbe vonultak a vendégek, hol pompás reggeli várta őket.

A vándorgyűlés.

Tíz óra után már teljesen megtelt a vidéki és a debreczeni mérnökökkel a város háza díszterme, hol a gyűlés alatt legelőször gyultak ki a villamos lángok.

Nagyon szép számu érdeklődő közönség kereste fel a vándorgyűlést, melynek azonkívül még díszes hölgyközönsége is volt. Debreczen város társadalmi életének kitűnő sorából ott voltak Kovács József polgármester, Szűcs Miklós törvény

Kutfurási és Géplakatos munkákat, valamint vízvezeték és szivattyu

javításokat szakszerűen és olcsón készít Ehrenreich Sámuel Széchenyi-utca 44. sz.

széki elnök, Vecsey Imre városi főjegyző, Uhlarik Béla máv. üzletvezető, Körner Adolf tanácsnok, Szávay Gyula kamarai titkár, Thury Endre dr. kir. ügyész, Strikker Sándor főfelügyelő, Debreczeni Jenő gázgyárigazgató.

A vándorgyűlés fél tizenegy órakor vette kezdetét. Hauszmann Alajos az országos egyesület elnöke nem vehetett részt a gyűlésen, mert kötelességei a fővárosban tartották vissza.

A távollévő elnököt Cserháti Alajos alelnök helyettesítette, ki lelkes beszédben mutatott rá a mérnök-egyesület tevékenységére. Beszédét zugó taps és éljen vihar között ezzel fejezte be: *Az egyesület törekvése, célja, hogy a mérnöki és építészeti kar elfoglalja a községben, városban, társadalomban, parlamentben azt a helyet, mely a benne levő erkölcsi erő, tudás, alkotó-képesség alapján megilleti*

Uhlarik Béla, a debreczeni osztály elnöke válaszolt a megnyitó beszédre s üdvözölte a megjelenteket. Ezután Berczik Jenő miniszteri tanácsos, az országos egyesület másik alelnöke szép beszéd keretében felavatta a debreczeni osztályt, amit a gyűlés óriási éljenzéssel veit tudomásul.

Majd kezdetüket vették a szakelőadások, melyeket a közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott.

Nagy Virgil műegyetemi tanár a családi lakóházakról tartott előadást, érdekesen fejtegetvén azokat a szempontokat, melyeket külföldi példák nyomán a családi lakóházak építésénél figyelembe kell venni.

Aczél Géza városi főmérnök Debreczen műszaki ügyeinek fejlődéséről tartott alapos ismeretre valló előadást.

Nagyon érdekes volt Reisinger Aurél (Budapesti) felolvasása. Ez a kiváló szakember a villamosságok a kisiparban való felhasználásának óriási hasznát fejtegette. Utána Székely Ferenc tanulmánya következett a magyar birtokviszonyok és birtokrendezésekről. A nagyszabású értékes tanulmány, bár az idő rövidsége miatt nem lehetett a maga egészében előterjeszteni, sok tapsot és éljont aratott.

Az indítványok során Strikker Sándor főfelügyelő azt indítványozta, hogy Cserháti alelnök nagyszabású megnyitó beszéde kinyomattassék és minden magyar mérnöknek megküldessék. Ehhez a gyűlés hozzájárult, mire a vándorgyűlést Cserháti elnök bezárta.

A bankett.

A vándorgyűlés után délben a Bika disztermében 150 terítékű fényes bankett volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el. Cserháti Jenő Debreczen polgármesterére és közönségére. Uhlarik Béla a távollévő Hauszmann Alajos egyesületi elnökre, Cserháti és Berczik alelnökökre, Kovács József polgármester a vendég mérnökökre, Balla Pál főtitkár a debreczeni osztály tisztviselő karára, Szűcs Miklós a mérnökökre emelte poharát.

A bankett vendégei Riez Károly zenekarának muzsikája mellett a késő délutáni órákig együtt voltak, azután a délutáni és esti vonattal elutaztak.

— **A delegáció.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a magyar delegáció tagjai szerdán délután 4 órakor előértekezletet tartanak az országház delegációs termében.

Bosznia Magyarországé

A zágrábi hadtest bevonulása.

A király eldöntötte az annexiót.

Bécsből táviratozzák, hogy Bosznia anektálása ügyében a döntés megtörtént. A berlini szerződést aláírt nagy hatalmakkal az akkreditált követek ma és holnap tudatják az illetékes kormányokkal azokat a lépéseket, melyeket Ausztria Magyarország tenni fog. Bosznia-Hercegovina okkupációja, mint a berlini szerződésben Andrassy ennek idején kikötötte, nem volt provizórium hanem végleges megszállás s így a monarchiát semmiféle európai határozat nem kényszerítheti, hogy onnan kivonuljon, annál is inkább, mert — bécsi körök mondják — pozíciónk veszélyeztetése nélkül a döntés tovább nem halasztható. Általában azt hiszik, hogy a delegáció megnyitására a napján ünnepélyes módon fogják Bosznia és Hercegovina a monarchiához való államjogi viszonyának megváltoztatását proklamálni, amit azonban a berlini szerződés keretében mondanak ki.

Hogy mennyire komoly a bekebelezés terve, az is mutatja, hogy a zágrábi hadtest minden pillanatban készen áll a Boszniába való bevonulásra. Az annexió a magyar király nevében. Magyarország történelmi jogaira való hivatkozással történik.

Az annexió ügyéről a következőket kaptuk.

A király levele és a külföld.

London, október 5. Measdorff gróf magyar orsztrák nagykövet tegnap este Balmoralba utazott, hogy Edvárd királynak átadja Ferenc József király Bosznia anektálásáról szóló levelét.

Róma, október 5. Az itteni kormánykörök a külügyminiszterek salsburgi találkozására után el voltak készülve Ferenc József király sajátkezű levelére. Hivatalos körök szerint Magyarország-Ausztriának nem lehet más választása, mint hogy Boszniát anektálja.

Belgrád, október 5. A szerb hivatalos vélemények szerint Bosznia-Hercegovina anektációja befejezett dolog, bár nem tudnak belenyugodni és kénytelenek elismerni, hogy az anektáció föl nem tartóztatható.

A zágrábi hadtest Boszniában.

Zágráb, október 5. A zágrábi 16-ik hadtest parancsot kapott, hogy minden pillanatban legyen készen a Boszniába való bevonulásra. A zágrábi hadtest helyébe a temesvári hetedik hadtestet fogják vezényelni.

A magyar király joga.

Bécs, október 5. Hivatalosan arról értesítenek, hogy a legelső elhatározást magában foglaló királyi kézirat Bosznia annexióját a magyar királynak mint Bosznia királynak jogcímen fogja kimondani.

Wekerle Sándor minisztereinek az év folyamán egy képviselőházi interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy Boszniához való jogunkat, mint a magyar király történelmi jogát, reklamálhatjuk.

Gyilkossági kísérlet Márkus Emilia ellen.

A kellékesnő boszuja.

Márkus Emilia, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője ellen; ma reggel nyolc órakor gyilkossági merényletet követett el egy elbocsátott kellékesnő. A két golyó, mely a művésznőnek volt szánva, eltévesztette a célját, de azután a merénylő asszony önmaga ellen fordította a fegyvert és két súlyos sebet ejtett magán.

A merényletről és annak előzményeiről a következőket táviratozza budapesti tudósítónk:

Még az elmúlt évben bocsájtották el Gregus Janka kellékesnőt a színháztól. A leány Márkus Emiliát okozta a szerencsétlenségért, mely elbocsátásával érte. Gregus Janka megfélebbezte ügyét a színház igazgatójához. A mult hét péntekig remélte, hogy visszaveszik a színházhoz. De pénteken megkapta a végzést, mely tudára adta neki, hogy a színház szolgálatába többé nem térhet vissza.

(A merénylő asszony a szekrényben.)

Gregus Janka valahogy besurrott Márkus Emiliának Múzeum-körut 2. sz. lakásába. Hogyan jutott be, nem tudni. A cselédség nem nyitott neki ajtót. Valószínű, hogy valahogyan egy kulcsot szerzett a lakáshoz. Azt is valószínűnek tartják, hogy tegnap este már ott volt és elrejtőzött a művésznő nagy garderobe-szekrényében.

Ott nyilván egész éjjel meghúzódva várta, amíg Márkus Emma föl nem kelt és be nem tért a szobába, ahol toalette-tükre elé ült fésülni.

(A merénylet.)

Márkus Emilia alig helyezkedett el

A legújabb divatu női- és leányka kalapok

legolcsóbban beszerezhetők Jungreis Mari Utódánál, Piaoz-u. 52.

a tükör előtt, amikor a merénylő asszony kirohant a szekrényből. A kezében lévő revolvert rászegezte a művésznőre és kétszer elsütötte.

Az egyik golyó Márkus Emilia pongyoláján a csipkét horzsolva a balkaron áthaladt és a falba furódott.

A megrémült művésznő felugrott és sikoltva menekült ki a zárt folyosóra. Onnan a hálószobába szaladt, melynek ajtáját magára zárta és segítségért kiáltott. A feldühödött némbor egész a hálószoba ajtájáig üldözte a művésznőt. Mikor ezt zárva találta, berohant Márkus Emma férjének szobájába és ott kétszer mellbe lötte magát. Sérülései életveszélyesek. A mentők a Rókuskórházba szállították, ahol mindezekig nem lehetett kihallgatni.

Márkus Emiliát a rémület beteggétette. Orvosa, Irsai Artur dr. egyetemi tanár, aki ugyanabban a házban lakik, azonnal megvizsgálta és megállapította, hogy azon a helyen, ahol a golyó a művésznő csipkepongyolájának ajtáján áthaladt, egy kis bőrpörkölődés van. Egyéb baja nem esett a művésznőnek. A rémület által okozott rosszulletet hamar ki fogja heverni.

(A merénylő asszony.)

A merénylő nő 45 éves és tizenkilenc év óta állt a Nemzeti Színház szolgálatában. Hivatalos szolgálata mellett Márkus Emilia öltöztetőnője volt. Az elbocsátás közvetlen oka az volt, hogy az elmúlt évben, — Börzei nevű főkéllékes megbetegedése alkalmával Gregus Janka volt megbízva a kellékességgel és állandóan négy napszamos munkabérét számította fel, a pénzt pedig saját céljaira fordította.

Revolverlövés az éjszakában.

Szüreti mulatók garázdálkodása

Mára viradó éjszakán épületes botrányt rögtönözött három debreczeni iparos segéd Debreczen egyik külvárosában. Revolverekkel lövöldöztek jobbra-balra és jó ideig veszélyeztették az utcai közlekedést.

A nem mindennapi eset a Tizenháromváros-utcán történt, ahol három kőműves segéd jól beborozott, szüreti hangulatban bandukolt hazafelé. Utközben mindeki belekötötték, akivel csak találkoztak, sőt egyik-másik emberrel össze is verkedtek. A tettegességgé fajult szóváltás közben a verkedők egyike, Andirkó Lajos futásnak eredt, miközben egy Barrai Gábor nevű lakatossegéd revolvert vett elő és azzal több ízben utána lött menekülő ellenfelének.

A nagy lármára és a revolver lövésekre előkerült az itt állomásozó rendőrszem is. aki Barrait lefogta és a revolvert elvette tőle, azután pedig bekísérte a rendőrségre a garázdálkodó legényt.

A bűnügyi osztályon az inspekciónak rendőrtisztviselő igazolásra szólította fel az előállított iparossegédet, akit azután szabadon bocsájtott. Az éjjeli verkedés és lövöldözés társaság ellen a rendőrség megindította a kihágási eljárást.

Általános sztrájk az általános választójogért.

A fővárosi szociálisták tüntetése

Véres tüntetések.

A fővárosban, a városligeti Aréna mellett levő nagy térségen a szociáldemokrata párt vezetősége vasárnap délután 5 órára népgyűlést hívott össze, egyrészt, hogy beszámoljon minapi bécsi utja eredményéről, másrészt, hogy továbbszítsa az ellentállást Andrassy reformjavaslata ellen. A gyűlésen Bokányi Dezső volt a szónok. Rendkívül éles beszéde végén félreérthetetlen célt tett arra, hogy a törvényjavaslat benyújtásakor egybehívandó Országos Pártkongresszus ki fogja mondani az általános sztrájkot.

A gyűlésről, melyen mintegy 8000 munkás vett részt, budapesti tudósítónk a következőket táviratozza:

A szociálisták a pluralitás ellen.

Miután Buchinger Manó elnök megnyitotta a népgyűlést, Bokányi Dezső kezdett beszélni, aki a többek között ezeket mondta:

Andrassy javaslatával szinte rákényszeríti az országnak harmadfél milliónál több polgárát, hogy lázadást kezdjen. Nemesk a jogegyenlőség és magasabb állampolitika követelné meg a tisztes és választói rendszert, hanem a békés fejlődés lehetősége is. A pluralitásról senki sem tudott az országban. Lehetetlen, hogy a király felhatalmazást adott volna Andrassy-nak a pluralitás megvalósítására. Ma habsburzi I. Ferenc József akar jogot adni a népnek s a forradalmi emléken fölnevelkedett Kossuth Ferenc az, aki a jogkiterjeszkedésnek utját állja. A választói jogot akarja a király, akarja a nép s akarja a parlament. A szociáldemokratáknak el kellett menniük Bécsbe s az osztrák proletárokat kellett megkérniük, hogy mentsek meg az általános választói jogot annak az országnak, amelynek ők választói jogukat köszönhetik. Ezt megígérték. (Nagy taps és éljenzés) A hazát a munkásság tartja fenn munkával és étellel. A szociáldemokrata párt többet tett, mint akármelyik kormány. Szívós kitarásra van szükség. A munkásság elég erős. A vezetők is, a közketen is közülük is számosan levizsgázott forradalmárok. Hozzászórtak már, nem félelek a börtöntől. A pártkongresszus, melyet a választói jogi reform javaslat beterjesztésekor hívnak össze, olyan határozatot fog hozni, mely csak dicsőséget szerezhet nekik. (Zajos felkiáltások: Eljen az általános sztrájk.)

A percekig tartott éljenzéssel és tapsal fogadott beszéd után Buchinger Manó elnök kijelentette, hogy a pártkongresszus határozatától függ a szocializmus jövője és a forradalmi zászló becsülete.

Véres tüntetések.

Népgyűlés után körülbelül kétezer ember az Aréna uton az Andrassy utra vonult. A rendőrség azonban mindenáron meg akarta akadályozni a tüntetést. Bónis István rendőrkapitány kiadta a parancsot: a tüntetőket szét kell osztani. Szembe küldött velük négy lovas és harminc gyalogos rendőrt.

Amikor a Csengeri-utca elé értek, a tüntetők tömegéből egy magas, szőke, jól

öltözött fiatalember a rendőrökre sötét revolverét. A rendőrök jól látták, ki lött rájuk, szemmel tartották és feléje kezdtek nyomulni. A Hunyadi-tér felé szorították a tömeget, mialatt ugyanaz az ember, most már Pászvány rendőrfogalmazóra célozva ismét kétszer lött de nem talált.

Ekkor a tömeg már menekült a Hunyadi-tér felé és a lovasrendőrök, akik mindig szemmel tartották a lövöldözőt, hozzá közel férköztek. Ez újra lött, most Sipos lovasrendőrre, aki annyira közel jutott hozzá, hogy kardjával hátba is vágta. A lövés ez egyszer talált, Sipos lovának lapockája alá furódott. A ló megbokrosodott. Tarján rendőrt is elragadta a ló és így a merénylő elmenekülhetett.

Közben a szociálisták közül mások is lövöldöztek. Körülbelül 15 lövés dördült el. A rendőrök vissza nem löttek, hanem kivont karddal támadták a szociálistákat, akik közül többen megsebesültek.

Békés Gyula is felelős.

Im Bunde der Dritte.

Jaj, de sok a pótigazgató!

Merje még valaki azt mondani Zilahy Gyula színigazgatóról, hogy nem jószívű ember! Olajba kell főzni az ilyen rágalmazót. Zilahy vajszívű és gavallér egy ur. Ahány darab, a társulatának annyi tiszta ruházta fel az „előadásért felelős” címmel és jelleggel. Sőt több a pótigazgató, ahány darabot játszanak. Ma este ment a második darab és már a harmadik ur, aki „az előadásért felelős.” Millen idők, millen idők!

Eddig azt hittük, hogy csak Ferenczy Frigyes és Mártonfalvy György az előadásért felelős? A mai színlap meghazudtolta a hiedelmünket. Más darab, tehát más „az előadásért felelős”. Ma Békés Gyula volt az a szerencsés, akit az inspekciónak Múza homlokán csókolt. Im Bunde der Dritte. A pótigazgatók sorában Békés Gyula a harmadik.

Hogy Békésnek is megadta Zilahy ezt a mese nagy kitüntetést, az nem lep meg bennünket, mert Zilahy — amikor a nyáron olyan nagy bajban volt — őt is fölemlítette egy nyilatkozatában, mint a kinek erejét jövő munkásságában támaszul fogja használni Isten látja a lelkünket, nem irigyeljük Békéstől új címét. Viselje egészséggel! Hanem azért mégis csodálkozunk rajta, hogy elfogadta ezt a bizonyára díjmentesen adományozott kitüntetést. Mi visszaemlékezünk május elsejére, amikor Békés lemondott az igazán felelősségteljes titkári állásáról, még pedig azzal az indokolással, hogy nem akarja viselni tovább a felelősséget. És ennek dacára most mégis felelős egyik-másik előadásért? Bajosan érthető az álláspontoknak ez az ellentmondása.

Kiváncsiak vagyunk, hol áll meg a pótigazgatók felvonulása. Holnap új darab van a műsoron, tehát megint új ur lesz, aki „felelős az előadásért.” Ez véletlenül Zilahy Gyula lesz, szintén véletlenül az a Zilahy Gyula, aki egyuttal színigazgató is. Ünnepi előadás lesz, va-

lőszinűen ezért vállalja most a felelősséget maga Zilahy Gyula. A várossal kötött szerződése azonban nemcsak az ünnepi előadásokért teszi felelőssé az igazgatót, hanem minden előadásért, mindenért és mindenkiért, aszínház falain belül.

Arról értesülünk, hogy Ferenczy Frigyes, aki ezt az újítást behozta, — ő maga nyilatkozott így egyik munkatársunk előtt — az állását kötötte hozzá „az előadásért felelős” címhez s jelleghez. Furesza guszatus, hogy színész-cím után kapaszkodjék, de hát ha Ferenczynek mindenáron cím kell, hát pályázzék a királyi tanácsosságra, vagy ilyesmire, de ne arrogálja magának, hogy a város őt is belevonja a színházgatóval kötött szerződésbe. És a többi pótigazgatóféle is tegyen le az ilyen hű ambícióról. Vagy ha Zilahy szabadulni akar a felelősségtől, vagy annak valahányad részétől, hát szóljon a tanácsnak meg a színházi bizottságnak, mert ez a két fórum illetékes az ilyen ügyekben. Éppen azért küzdöttünk a Letzter féle társulás ellen, hogy ne legyen kétféle irányítás. És ma már háromfejű lett a irányítás, sőt ha jól megy, lesz még többfejű is. Ilyen sütetből nem kérünk. Mert a sokfejű irányítás előbb-utóbb fejetlenséget teremt a színházban, helyesebben mondva: máris teremtett. Hiszen a sok fej között sehol sem látjuk Zilahyt, az igazi fejet, csak nagynéha, minden ünnepi előadásán.

Szegediek küldöttsége az egyetemért.

Királyi protekció.

„Feliratukat szívesen fogadom.”

Budapesti tudósítónk táviratozza: A királynál ma elkelt a küldöttség járt Szeged városából, a harmadik egyetemnek Szegeden való föllállítása érdekében. Lázár György dr. polgármester vezette a küldöttséget, amely díszes faragott szekérenyben levő memorandumot nyújtott át az uralkodónak.

A király kegyesen fogadta a küldöttséget, cercelét tartott az urakkal és szónokuk beszédére így válaszolt:

— Örömmel látom, hogy Szeged szabad királyi város és a szomszédos törvényhatóságok az Alföld kulturális emelkedésére törekednek. Az egyetemnek Szegeden való föllállítása tárgyában hozzám intézett feliratukat szívesen fogadom és tanulmány tárgyává fogom tenni.

Szeged város tehát — amint látjuk — mindent megtesz az egyetem érdekében. A királynál való deputáció-járás is egyik momentum a azon óriási agitációnak, amit a rivális város az egyetemért kifejtett. Mi, míg egyrészt féltékenyen nézzük ezt a bámulatos agitációt, másrészt nem mulasztjuk el, hogy kifejezést ne adjunk irigylésünknek az iránt a városi vezetőség iránt, mely ily fáradhatatlanul, ily megfeszítet erővel küzd a harmadik egyetemért.

Török-bolgár háboru előtt.

Bulgária független lett.

Ferdinánd, a bolgárok „cárja”.

Ferdinánd bolgár fejedelem és való főnhatóságot a görögökre ruházta át.

királyunk találkozásának eredménye ma lett nyilvánvaló: **Tirnovában kiáltották Bulgária függetlenségét és Ferdinánd fejedelemből Bulgária cárja lett.**

Ez az államcsiny minden valószínűség szerint **háborút** von maga után. Törökország nem nézi tétlenül hűbéres állama elszakasztását és már a határ felé indított egy sereget. Holnap határoz Törökország, vajjon hadat üzenjen-e Bulgáriának s a hangulatból **bizonyosan lehet következtetni a háboru kitörésére.** Nem lehetetlen, hogy a török-bolgár háboru óriási nemzetközi bonyodalmakat fog támasztani: **Varna kikötőjében már orosz hadihajók tüntek föl,** az angolok pedig Malta szigeténél összpontosítják hajóhadukat.

Bulgária függetlenségének proklamálásáról és az ennek nyomán támadt bonyodalmakról a következő táviratokat kaptuk:

Bulgária függetlensége.

Páris, október 5. A *Temps* mai számában érdekes és fontos híreket közöl Bulgáriából. A *Temps* értesülései alapján biztosra veszi, hogy **Ferdinánd fejedelem Bulgária függetlenségét Tirnovában, a régi bolgár cárook városában még ma proklamálni fogja.** Ferdinánd fejedelem ez alkalommal valószínűleg a **Bulgária cárja** címet fogja felvenni. A függetlenség proklamációja valószínűleg **ki fog terjedni Kelet Ruméliára is.**

Szofia, október 5. A bolgár távirati ügynökség jelenti, hogy **Bulgáriát Tirnovában független királyságnak kiáltották ki.**

A török hadüzenet előtt.

Páris, október 6. Valószínűnek tartják, hogy Törökország nem fog beleegyezni Bulgária függetlenségébe és így **számolni kell egy török-bolgár háboru eshetőségével.**

Konstantinápoly, október 5. Törökország feltétlenül a békét akarja, de tekintettel az újabb eseményekre tegnap óta a **hat ezredből álló lovashadosztályt elindulásra készen állították.**

Konstantinápoly, október 5. Holnap dől el, hogy Törökország megüzeni-e a háborút. **Mértékadó helyen a háborút akarják,** mert Törökországnak ez a megalázása különben a reakciónak tenne szolgálatot.

Konstantinápoly, október 5. A porta ki fogja utasítani holnap a bolgár exarchát és a templomok fölött

A hatalmak.

Róma, október 6. Még eddig semmi biztosat sem tudnak Bulgária és Magyarország-Ausztria további szándékairól. Annyi bizonyos, hogy Magyarország-Ausztria és Olaszország teljesen egyetértenek.

London, október 5. Az angol kormány nem hajlandó arra, hogy a berlini szerződésnek nemzetközi megvizsgálás nélkül való megváltoztatását megengedje.

Páris, október 5. Az itteni lapok szerint Franciaország sajnálni fogja, ha támadást intéznének az alkotmányos Törökország integritása ellen, de a köztársaság érdeke, hogy minden meddő kezdeményezéstől tartózkodjék. **A Figaro** azt mondja, hogy **Törökország részéről a hadüzenet ostobaság volna** és kockára tenné az új Törökország egész jövőjét.

Oroszország és Anglia készülődése.

Konstantinápoly, okt. 5. **Varna előtt két orosz hadihajó jelent meg.**

London, okt. 5. Az angol tengerészeti hivatal utasította a Földközi tengeri flottát, hogy Malta szigete mellett koncentrálódjék és várja be a további utasításokat.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Okt. 6. Kedd: Szigetvári vértanúk, (diszelszólás) dráma, B. bérlet.
Okt. 7. Szerda: Bob herceg, operette, Rózsa Lilivel a címszerepben. C. bérlet.

A szabin nők elrablása című kedves bohózat került ma este színpadra. Az előadásnak főérdekességét az kölcsönözött volna, hogy a színlap Gyöngyi Izsó bemutatkozását hirdette. A kitűnő komikus bemutatkozása azonban elmaradt, pedig a közönség nagy része Gyöngyi fellépésének reményében váltotta meg a jegyét. A direktió azonban nem értesítette erről kellő időben a közönséget, holott már vasárnap délután, Gyöngyi első fellépése alkalmával tudta az igazgatóság, hogy Gyöngyi nem léphet fel. Így Rettegri Fridolin szerepébe Ferenczy ugrott be, de a ripacs-igazgató tragikomikumát nem volt képes kifejezésre juttatni. Meghaladta az erejét. Az előadás Békés Gyula kitűnő rendezésével ment, aki szerepében is elsőrendű alakítást nyújtott. Ugyanezt mondhatjuk el a többi szereplőkről is. Érthetetlen elöttünk hogy a szobalány szerepébe miért osztották Zsigmondny Annát, aki szubrett volt, vagy micsoda. Vagy talán a drámai szerepeknek szubrettekkal való eljátszatása is olyan reform, mint az „előadásért felelős” meghonosítása?

Bo
szinre új
operettje a
a címszerep
tén Zsigmond
Torma, Lige
adják. Ková
szintén ez e
szerepében.

— A
carloi udva
sága Bob
meg első ve
dása című
adás iránt
tatozik.

— Cla
Az igazgat
lunk is me
estéket. Ez
kerülnének
remekel. A
van tervez
rész drám
szinre az

— O
Szintársul
idén is m
tóber 6 á
est műsor
Hunvadi
kar Már
tése mell
deti törté
Mór. Ez
mélyzet
repen. A

—
pártel
lmre, a
ülésen
még pe
„vissza
bizottsá
melyet
össze,
Az inté
vánval
— Má
nöki t
vivő e
gyülés
elnök
lőszin
magát

—
Debrec
ülésen
pénzü
lapotá
nes a
volt 1
86 fi
fillér.
1280
rona
vedék
ben
koror
94 f.
az es
ben
volt
rona
koro
08 f
vedé

— **Bob herceg.** Szerdán kerül színre új betanulással Huszka dallamos operettje a „Bob herceg“ Rózsa Liliivel a címszerepben. A főbb szerepeket ez estén Zsigmondi Anna, Radó Anna, Kemény, Torma, Ligeti, Horváth, Nádor és Győre adják. Kovács Laura az új anyaszínésznő szintén ez estén mutatkozik be a királyné szerepében.

— **A repülő ballet.** A montecarloi udvari opera repülő ballet társasága Bob herceg előadása után kezdi meg első vendégtájkát, a virágok faka című fantasztikus ballettel. Ez előadás iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Classikus estély a színházban.** Az igazgatóság külföldi minta szerint nálunk is megakarja honosítani a classicus estétet. Ez előadások keretében, színre kerülnek a hazai és külföldi nagy írók remekei. Az első ily est november elejére van tervezve, mikor is Lord Byron megírta drámai költeménye Maufred kerülné szinre az eredeti schumann zenével.

— **Október 6-ika a színházban.** Szintársulatunk, mint minden évben, az idén is méltóan készül megünnepelni október 6-át, a vértanúk nagy napját. Az est műsora következő: Ünnepi nyitány: Hunyadi László operából előadja a zenekar Mártonfalvy György karnagy vezetésével. Szigetvári vértanúk. Eredeti történelmi szomorujáték. Irta: Jókai Mór. Ez előadásban az egész drámai személyzet részt vesz kisebb-nagyobb szerepben. A darabot Zilahy Gyula rendezi.

UJDONSÁGOK

— **Márton Imre ügyvivő pártelnök.** Ismeretes, hogy Márton Imre, a függetlenségi párt legutóbbi ülésén lemondott pártelnöki állásáról, még pedig, mint ő maga kijelentette, „visszavonhatatlanul.“ A párt intézőbizottságának tegnapi ülésén azonban, melyet az állás betöltése végett hívtak össze, meglepetésszerű dolog történt. Az intéző bizottság ugyanis — ez nyilvánvalóan előre megbeszélte dolog volt — Márton Imrét bizta meg a pártelnöki teendők további vitelével. Az ügyvivő elnöki tisztség a legközelebbi közgyűlésig tart. A lemondott és visszatért elnök ezen a közgyűlésen, minden valószínűség szerint, véglegesített fogja magát.

— **Debreczen város adóforgalma.** Debreczen város közigazgatási bizottsági ülésén Fauszt Elek pénzügyigazgató a pénzügyi közigazgatás szeptember havi állapotáról a következőket jelentette: Egyenes adóban befolyt 115.049 korona 51 fillér, a szaporodás 6124 korona 65 fillér. — Hadmentességi díjban befolyt 1280 korona 18 fillér 1907-ben 1480 korona 38 fillér, az egész 200.27. Bélyegjövédékben befolyt 55112. 12 f. a múlt évben 37749 korona 39 szaporodás 17362 korona 73 f. Jogilletékben 39158 korona 94 f. A múlt évben 41358 korona 73 fillér, az esés 2199 korona 97 fillér. Díjjövédékben 1904 korona 38 fillér, a múlt évben volt 1276 korona 76 f. szaporodás 627 korona 62 fillér. Dohányjövédékben 127234 korona 38 f. a múlt évben 132717 korona 08 f. az esés 5483 korona 49 f. Határjövédékben 10742 korona 63 f. a múlt évben

16338 korona 55 f. a szaporodás 359 korona 08 f. Fogyasztási és italadóban 25833 korona 33 fillér, a múlt évben volt 25122 korona 75 fillér. A szaporodás 359 korona 08 fillér. Összesen 382315 korona 46 f. a múlt évben volt 365014 korona 97 f. a szaporodás összege 25184 korona 65 fillér, a csökkenés 7883 korona 48 f. 1908. szeptember végével főnnállott adóhátralék 1817754 k. 63 f.

— **Tóth Kálmán dr. előléptetése.** Fényes kitüntetésben részesült a debreczeni munkásbiztosító pénztár fiatal, tehetséges titkára, Tóth Kálmán dr. Az országos munkásbiztosító pénztár legutóbb tartott ülésében öt választotta meg titkárnak. Amily nyereség Tóth dr. eltávolítása az országos pénztárra, épp oly veszteség az a debreczeni iparosságra és a debreczeni társadalomra. Az iparosság érdekében sok üdvöset alkotott. A helybeli ipari viszonyokat kitűnően ismerte és nagy tudásával, szorgalmával, páratlan erélyességével az összes szakkörök teljes megelégedésére intézte a debreczeni iparosság ügyeit. — Mint törvényhatósági bizottsági tag élénk részt vett a város közéletében. A társadalmi életnek pedig több irányban szerepvivő egyénisége volt. A munkásbiztosító pénztár közgyűlése a tegnapi napon kitüntető óvációban részesítette távozó titkárát és nagy sajnálatát fejezte ki eltávolítása felett. Az egész város őszinte rokonszenve kíséri Tóth drt. diszes állásába.

— **A város házvételei.** Kovács József polgármester a következő szövegű körlevelet küldte szét a városi törvényhatósági bizottság tagjainak: Értseim, hogy legközelebbi bizottsági közgyűlésünkön — melynek főtárgya az 1909. évi költségelirányzat lesz — névszerűtlen szavazással hozandó határozat végett a városi tanács által beterjesztve leendő: 1. Pelbárt Juliánna és Pelbárt István Bethlen-utca 13. számú házuknak a város részére megvétele. (Szavazás harmadik ízben.) 2. Az özv. Stenczinger Károlyné és társai tulajdonát képező Piac-utca 12. számú háznak a város részére megvétele. (Szavazás első ízben.) Debreczen, 1908. október hó 2. Kovács József polgármester.

— **A debreczeni prépostplébános a siketnémáknak.** Gróh Ferenc debreczeni prépost-plébános az alábbi levelet intézte a debreczeni siketnémák intézetének igazgatóságához:

„Míg én Istennek jószágos kegyelméből lelkipásztori működésem második évét e nemes városban betöltöm, tisztelettel mellékelve küldök 2000 koronát a szánandó siketnémák részére azon alázatos kéréssel: méltóztassék ezen összeget a múlt évihez csatolva, mint alapítványt kezelni s kamatait évről évre az intézet céljaira felhasználni. — Teljes elismeréssel Nagyságod és fáradhatatlan Tanárikara iránt, kiváló tisztelettel nyilvánítása mellett vagyok . . . stb.“

Tavaly ilyenkor a nemeslelkű főpap már 1000 koronás alapítványt létesített s így az a mostani 2000 koronával 3000 koronára emelkedett. A siketnémák tanárait vezetésével az idén is személye-

sen üdvözölték Ferenc napján jótévedőket, amikor is a róluk való gondoskodást is megköszönték.

— **Gyermekhalál pálinkától.** A közeli Földes községben vasárnap borzalmas szerencsétlenség történt egy Telepesi Imre nevű gyermekkel. — A gyermeket szülei egyedül hagyták otthon s az játszás közben hozzáférkezett egy pálinkás üveghez, melyben felliter pálinka volt. A gyermek az alkoholt megitta s azonnal meghalt. A debreczeni ügyészség megindította a vizsgálatot a gondatlan szülők ellen.

— **Szerencsétlenség egy templomban.** Máramarosszigetről táviratozza tudósítónk: Az itteni orthodox izraelita templomban a tegnapi esti istentisztelet alatt annak a híre terjedt el, hogy tűz ütött ki. A templomban, melyben három-ezer ember volt, óriási tolongás keletkezett, miközben négy 13—15 éves fiút halálra gázoltak. A templomban pedig tűz nem is volt.

— **Elfogott katonaszökevény.** A Tizenháromváros utcában levő Mátyáskirály kávéházban ma éjjel letartóztatott a rendőrség egy Jánosi János nevű fiatal embert, aki ezelőtt pár héttel szökött el a 9-ik honvédegyalozredből. A kávéházban egyik barátja felismerte és nyomban hírt adott róla a rendőrségnek. A szökött katonát a bünyügyi osztály átadta a 39-ik egyalozred hadkiegészítő osztálynak.

— **Royal kávéház villany fényben.** gyönyörű látványosság Villany levegő tisztító, külön termek, ebéd, után fekete és uzsonna kávék különlegességek Színház után meleg és hideg vacsorák. Külön termek esténként elsőrendű zenekar. Előre lehet ebédeket és vacsorákat rendelni. Bel és külföldi borok, figyelmes kiszolgálásról gondoskodik Hauer Bertalan tulajdonos.

— **Meglopták alvás közben.** Fekete István Domb utca 7. szám alatti lakos az éjjel együtt mulatozott egyik barátjával. A mulatozás közben elment aludni a barátjához, aki elloptott tőle 14 koronát. A tolvaj ellen megindították a bünyügyi eljárást.

— **Néptakarékpenztár m. sz. Piac-utca 30.** Magas kamatu kölcsönöket olcsó és kedvező visszafizetés mellett konvertál. Heti befizetéses életbiztosítási rendszer alapján résedelmi kamat nélkül hosszabb lejáratu kölcsönöket nyújt.

— **Divatós őszi és téli Női és Leány felöltöket, boákat, model kalapokat** csak a Hajdumegye legnagyobb Rózsa féle áruházban Kistemplombazár lehet már mártól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

— **Percol Carola tánciskolájában** a beiratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

— **Iskolai táskák; ténta tartók-fésülködő tükrös dobozok fésűk haj-tűk, ruha, haj, és fogkefék, a legolcsóbban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth-u. 4. szám.**

— **Hová menjünk színház után?** Csakis a Márkus Dréher ét-termébe. Színházi előadások után friss vacsora, sok különlegesség. Halak, vadak. Frissen csapolt Korona á la Pilseni sör, kitűnő fajborok. Társaságok részére szeparék, nagyobb társaságoknak a virág-étterem. Naponta nagy zene-hangversenyek.

— **Szüretre kési tűzijátékok, röppentyűk nagy választékban kapható Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-u. 4. szám.**

Ne gondolja ön,
hogy
Grósz József
és Péter

czég butorai finomak, izlésesek, modernek és meglepően olcsó áruak, hanem tessék erről személyesen meggyőződni.

Raktáron vannak teljes lakberendezések u. m. háló-, ebédlő-, úri szobák, legfinomabb szalon garnitúrák.

Dus választék vas-, réz-, hór-, kárpitozott, valamint mindennemű csakis jó anyagból készült egyszerű és legfinomabb kivitelű

butorokból.

Menyasszonyi kelengyék, képek, tükrök nagy választékban.

Butorvevők feltétlen érdekezzen dusan felszerelt raktárt megtekinteni.

Grósz József
és Péter

Debreczen, Piacz-u. 70.

ATOM

Moly elleni védekezésre legjobb és legbiztosabb a butorokat, szőnyeget és függönyöket az elismert **ATOM** porszívógéppel tisztítani.

Kapható és megtekinthető

KILLER EDE

butor-gyárosnál, DEBRECZEN.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piacz-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blouzek és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek f-herneműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Ékszer, zsebórát
bizalommal
jótállás mellett.

Halász Nándor

óra- és ékszerésznél
lehet vásárolni.

Debreczen, Piacz-utca 24. sz.

Fehérló szálloda épület.

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg áruház
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek az

Őszi idény újdonságai

Női ruhakelmék, Flanelek, selymek, ruhadíszekben.

Óriási választék!

Kerékpár, varrógép, gramofon

vilamossági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktáron. Nagy választék:

lemez újdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelozást és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh műszerészek,

Debreczen, Hatvan-utca 8. szám.

Eddig nem létező
árban

vásárolható a divatos őszi és téli posztó gyapjuszövet az újonnan friss árukkal berendezett posztó kere kedésében

Rohn M. Miksa

Hatvan-utca 7. sz

Nagy választék: Szabott árak.

Tessék meggyőződni!

Vigyázz! Rékre festett kirakat.
Lówy és Boros
csődtömegekből

megvett őszi és téli áruk, u. m. posztók, flanelek, barchetek, osttüm, blouse és pongyola különlegességek, valódi angol és hazai kelmékből, téli kendők fél nagy és egész nagy, pelúche kendők, valódi Jäger harisnyák, férfi női és gyermek trikók.

Saját készítésű paplanok. A főt elsorolt cikkek az elképzelhető legolcsóbb árban kaphatók.

Állandó nagy maradék vásár
Molnár V. J. és Társa

Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.

Vigyázz! Rékre festett kirakat.

Az őszi és téli idény
újdonságai megérkeztek.

Divatos sima és mintás női ruha és egyes bluzokra való szövetek, gyapju delainok, kis és nagy gyapju kendők, zines mosó szövött és nyomott mintás barchetek, flanelek, nagy választék női-, férfi- és gyermek harisnyákban, téli trico, alsó rubákban. Gyász ruhákra fekete gyapju szövetek és mosó áruk nagy választékban beszerezhető olcsó szabott árak mellett.

Nádudvary Lajos

divat-, vászon-, kézmű- és rövidárak raktárában

Piacz-utca 28. szám, a Nagy-tőzsde mellett.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb. Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bank-ügylet kötésére is.

Az igazgatóság

Férfi és fiu Box czipők legolcsóbban

a Központi czipő és kalap áruházban Dréher sörcsarnok mellett. Telefon 435.

Eladók

pontos szállításra legolcsóbb angró árban:

I. r. 3 éves vágás cser hasáb	165 K
I. „ 1 „ „ „ „	156 „
I. „ 3 „ „ „ gömböly	152 „
I. „ 2 „ „ „ bück hasáb	170 „
II. „ 2 „ „ „ tölgy gömb	136 „
I. „ prima száraz vargafa	185 „

franco állomás Debreczen kövezet vámmal Szoboszló—Kaba 5 K olcsóbb, Bős-zörmény—Dorog 5 K drágább, Nánás—Ujváros—Nádudvar 7 K drágább kocsinként

Tisztelettel

Rézműves Salamon
fakereske lő. Margitán.

LÁSZLÓ ZSIGMOND

állatorvosi-rendelő

irodája

nagy és kis állatok részére
Csapó-utca 30. sz.

Telefon 558. szám.

Legbiztosabb szépitőszor a

Fáy-féle Arcz-Grém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztálanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlítottó gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Legjobb órák,
legszebb ékszerek
szolid árban jótállással
Kurián Gyula műórás

Debreczen, Piacz utca 42.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

A Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építészeti irodája

(Piacz-u. 72.) által készítettnek.

Szakzerű felvilágosítással, tervezzel és költségvetéssel bárkinék díjtalanul szolgál.

Világítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon 568. sz. Telefon sz. 568.

Tüzifát,

szép, egészséges cserhasábfát szállítunk 10.000 kgrkint 122 koronáért Székelyhid állomáson waggonba rakva. Fuvar Debreczenig 30, Hajdubárház és Hajdusoboszlóig 23, Hajduböszörményig 38, Hajdudorogig 40, Hajdunánásig 42 korona.

Rendeléseknél kérünk waggononkint 20 korona előleget. az összeg többi részét utánvételezzük.

Bajor, Weisz és Társa

fakereskedők

⇒⇒ Nagyvárad. ⇐⇐

Akar ön nőstülni ?

Hölgyektől (közte olyanok is, kiknek törvényt. gyermekük, testi hibájuk stb. van) 5000—500.000 K vagyonnal, megbízásunk van, alkalmas férjeket keresni. Csakis oly urak, (ha vagyontalan is) kiknek komoly a szándékuk és kiknél nem akadály a gyors házasság, irjanak L. Schlesinger Berlin 18 címre.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalat

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít villamos világítási-erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jó karban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Három fontos cikk!

Köszön!

Mész!

Mütrágya!

pontos szállításra legelőnyösebben megrendelhető:

Klár Andor

özégnél

bank- és áruüzlet, DEBRECZEN.

Miklós-utca 23. sz.

Telefon 445.

Telefon 445.

Bankosztály: Kedvező törlesztéses-, kötvény- és váltókölesönöket bonyolít.

Az építető és építő közönség figyelmébe.

A karczagi vasuti állomás mellett, a legmodernebb gépekkel berendezett

géptégla és cserepgyár

az elismert karczagi legtisztább agyagból gyártott kitünő minőségű cserepei: az összes debreczeni fakereskedésekben kaphatók, hol immendkor 36 koronáért ezrenként, bármilyen mennyiségbe is beszerezhetők.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szög 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos csatolni.

25 ezer koronát jövedelmező fűszer üzlettel bíró sarok ház több rendbeli lakásokkal nagy udvarral 20 ezer koronáért eladó. Értekezhetni Kossuth-u. 15. sz. alatt, 4. sz. lakás az udvarban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Tetőcserép, olcsóbb, jobb, szebb a közönséges cserépnél. Kapható Fülöp mézkereskedőnél Homokkert-utca 121.

Liszt stólszi és pult (egész lisztkereskedői berendezés) olcsón eladó. Miklós-utca 22.

Keresek megvételre egy használt szóda-vizes kocsi. Czim a kiadóhivatalba.

Csőplógép garnitúrákat veszek és eladok Géplakatos tanulók felvételnek Ehrenreich Sámuel Széchenyi-u. 44

Figyelem! Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását egy helyben, mint vidéken legutányosabban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth-utca 1. szám az udvarban. Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkateszei legolcsóbb bevásárlási forrása. Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168 szám. Nálam megrendelt villamos világítás és erőátvitelnél, csatlakozó vezetéket is rendezek be. Tanuló felvétetik.

Tüzi fa cser, tölgy, bükk, gyertyán, vargafa vasuti kocsiaként, ölenként és felvágva kicsiben és nagyban kapható **Hegedűs Emilnél** Miklós-utca 7. szám.

CZIGARETTÁZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:

"Kip-kop" 08) Riz " 14
"Tiszi" 10) Parafus " 14
"Delibáb" 12) Arany " 20
"Kolibri" különlegesség 16 k.

Kapható: **HARMATHY** szivarkahüvelykülönlegességek főraktárában Debrecen fűvészkeret u. 14.

Boros hordók és taposó kádak használt és új minden nagyságban kaphatók. Új hordókról nagy vételvel külön ajánlat. Péterfia 76.

Fagyapott szőlő és gyümölcs csomagoláshoz kapható legolcsóbban Kontsek Gézánál.

Eladó Honvéd u. 26. számú több rendű lakosztályt magában foglaló új ház, jó víz az udvarban.

Kiadó lakás november 1-re, négy szoba, alkov, minden hozzávalóval, gázlusterrel D. rabos-u. 5. Értekezni lehet az emeleten.

Arpa és zab, szalma megvételre kerestetik. Honvéd utca 16. szám.

Két szoba irodának Piacz-u. 58. II. emelet 28. szám alatt azonnal kiadó.

Egy szolid nevelésű leányka teljes ellátást nyerhet Magos u. 7. sz. Zongora a háznál,

Teljesen új fűszer-stelage azonnal eladó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében Városház utca 2.

Eladó vaspénzszekrény Egy álló íróasztal alakú Wertheim szekrény igen jó karban eladó. Hol? Megmondja a kiadó hivatal.

Keresztény uri háznál butorozott szoba kiadó két taeologus részére. Darabos-utca 56.

Kitűnően képesített, kitűnő gyakorlatu tanító megánórakat ad, vizsgákra kitűnően előkészít felelősség mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Kopirprés jókarban levő megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Jó családból való a középiskola alsóbb osztályába járó tanuló intelligens izr. családnál teljes ellátásra felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Bankkönyvvezető elvállal hivatalos órákon kívüli könyvelést és levelezést. Czim a kiadóban.

Jó házból való fiu üveges tanulónak felvétetik Blattner József Csapó-u. 1.

Nyomatványok csakis Hoffmann és Kronovitz motorerő üzemre berendezett könyvnyomdájában kaphatók olcsón és szép kiállításban.

Irógép jutányosan eladó. Czim a kiadóban.

MERKLER SOMA

nap és esernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

férfi- és női esernyőkben

2 koronától a legfinomabb kiítelig.

Iskolai gyermek esernyőket

1 korona 60 fillértől.

Rizárólag francia mellfűzőkben

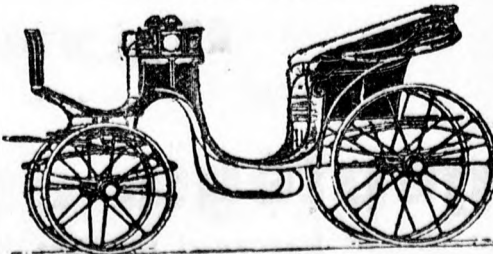
nagy választék 3 koronától feljebb.

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.

Alapított 1901-ben.

Raktáron tart minden nemű nintót és hajtókocsit. Régi kocsikat ujakra becsereél Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A téli idény beálltával

van szerencsénk ajánlani kitűnő, száraz minőségű, I. rendű hasáb cser, tölgy, gyertyán, bük és varga

tüzi fát

ugyszintén gömbölyű állapotban vastag tölgy és gyertyánfát Debreczenben általánosan ismert méterölenként pontosan kirakva

28 koronától 36 koronáig.

A szállítást és felvágást mentől jutányosabban eszközöltjük.

Továbbá ajánlunk kitűnő száraz **vágott gyertyánfát** 500 kgtól a város mázsáján mérlegelve **házhoz szállítva, berakva 100 kgtól 2 kor. 40 fillérért, vágott cserfát f. hó 15-től 2 k. 20 fillérért.**

Czégünk régi jóhírrevel elég biztosíték, hogy nálunk a t. közönség pedánsan és pontosan lesz kiszolgálva.

Megrendeléseket elfogadunk telefon útján is a pályaudvaron levő faraktárunkban Vogel Izidor megbízottunk által és a Postakert 6. számú irodánkban.

Tisztelettel

Kellner Dávid és Társa.

Telefon 156. sz.

Telefon 156. sz.

Waggon számra nagy ármérséklet.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselője.

Iroda Debreczen, Piacz utca 77. sz. az udvarban.

Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

A modern electrotechnika minden e szakmába vágó munkálataival foglalkozik, — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezéseit a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti. Tervezetek és költségvétés díjtalan.

Uj üzlet

Kossuth-utca 17.

a kék csillag-hoz.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat kész árukban u. m. Bluzokban, aljakban gyermekruhákban. — Mérték szerinti elvállalást gyorsan és pontosan teljesítik. Gyászruhákat 6 óra alatt készítik mérsékelt árak mellett. Saját varroda az üzletben. Azonkívül mindenféle rőfös és rövidárúkból nagy választékot tartok.

Szíves pártfogást kérem a n. é. közönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.

Legjobb a Békési Róza, „CSONT” szappana.

A Párisi Nagy Bazár

Dégenfeld-tér
7. sz. alatt, a
Kenyér-piaczon van.

Szakképzett irodai munkásokat: mérlegképes könyvvezetőket, gyorsírókat, gyönyörű írásu levelezőket, kiváló számolókat lelkiismeretesen kiképez, előkelő cégeknek ajánl:

Zalai Márk tanár

3havikönyviteliszaktanfolyama teljőttek számára. Kezdele október 3.

Beiratás naponta 10-12-ig (József kir. hg. utca 42. szám udvarkerti lakás.)
Tandij 60 korona.

Szép a hajusz

Majdusági Hajuszpedra

HAJDUSÁGI PEDRO-vel.

Elismert legjobb különlegesség a hajusz növekedésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsírmentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos
Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 8 doboz küldeték 2 kor. 15 fillér, bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

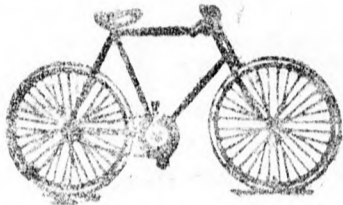
gyógyszerész.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvú” gyógyszerár. Telefon 498. sz.

Iskola öltönyök valamint férfi öltönyök a legolcsóbban Grünfeld Adolf és Társánál

Debreczen, a kistemplom mellett
kaphatók.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, aczetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.
Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelkezés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN

Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémiá épületében.

A legolcsóbb „Czipők” bevásárlási forrása. Neumann Testvérek czég

Telefon 434.

„a Tiszapalotában Piacz-u. 18. szám.”

Telefon 434.

Rendkívüli alkalom.

Női borjubőr	czuggos	2.60	Férfi vikszobőr	sima	2.75
"	fűzős	2.60	" borjubőr	betétes	3.--
" Chevrobőr	czuggos	3.75	"	Bergst	3.50
"	fűzős	3.75	" Chevrobőr	czuggos	4.50
"	gombos	4.--	"	Bergst	4.50
" Boxbőr	czuggos	4.--	" Boxbőr	czuggos	4.50
"	fűzős	4.--	"	Bergst	4.50
"	gombos	4.25	Füü borjubőr	czuggos és bergst	2.50

Gyermek borjubőr faszeges 1 frt. 40-től és leány 1 frt. 80-tól feljebb.
Kalapok, sapkák, feleárművek és nyakkendő esodálatos olesón. Erős fiu és férfi Csizmák nagy választékban és olesón kaphatók.

Kovács Gyula és Társa

női és gyermek felöltők divatterme
DEBRECZENBEN. Fötér 55. (Hungária kávéház mellett.)

Az őszi idényre a legnagyobb választék őszi színes és fekete felöltőkben a legújabb kivitelben.
Leány felöltők és gyermek kabátok minden színben és nagyságban.

Téli kabátok posztóból, fekete és divatszínben.

Selyem, Plüshe kabátok.

Szörmével bélelt Bundák.

Téli gyermek felöltők és kabátok.

Valódi szörme kabátok, szörme és toll Boák, Karmantyuk, dus választékban.

Szövet, selyem és csipke blousok, kész aljak és pongyolák minden divatszínben.

Az itt felsorolt cikkek a legolcsóbb szabott árak mellett egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

Óriási választékban kaphatók **Gerő E. Ernő** férfi, fiu és gyermekruha áruházában

Debreczen, Piacz-u. 41, a nagytrafikkal éppen szemben.

Rendkívül olcsó áruk.

A Harmat Crème

arczépítő és bőrpoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mittesen) bőrbajokat. Kicsimítja a ránczosodni kezdő arczbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arczra. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főplacz 31, a városházzal szemben.

Borsajtok

szőlőzuzók, fenyő puttonok,
boryomózsások

kaphatók

Sesztina Lajos

vaskereskedőnél, Piacz-u. 23.

Csinos glace,
Finom svéd,
Tartós szarvasbőr

keztük

hölgyek, urak és gyermekek részére óriási választékban

Schön Sandor

Keztük, kötszer, és orvosi műszertárban

Debreczen, Piacz-u. 12. sz. (Stenczinger ház.)

Nemcsak Debreczenben

hanem az egész Magyarhonban el van ismerve, hogy
a legtartósabb tehát a legolcsóbb ruhák
egyedül

NEUMANN M.

cs. és királyi udvari szállító

férfi-, fiu, és leány gyermek ruha áruházában szerezhetők be,
Debreczen, Piacz-u. 51. (Csanak ház.)

Linoleum Gyári Raktár

Haas Lipót Debreczen, Piacz-u. 49.

Az országban 18 gyári raktár.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát linoleum, ebédülő, futó, mosdóelő, valamint egész szobák beborítására, szép parquett és szőnyeg mintákat.

Ugyancsak kaphatók legújabbán keresztül dolgozott mintában, az ugynevezett Inlaid linoleum, melyen a minta soha le nem kophatik.

Nagy raktár visszamaradt árukban, valamint maradékokban, mit leszállított árakban árusítok.

Nagy raktár még:

Asztalterítők.

Asztal futók.

Táloza terítők.

Kredenez takarók.

Bőrvásznak minden színben.

Valódi Reithoffer ágybetétek.

Bevásárlási táskák.

Iskolatáskák és szijjak.

Valódi orosz gummi sarkok.

Gummi szivaosok.

Gummi szallagok.

Kausuk kézelők és gallérok.

Gummi csövek, és sok más e

szakmába vágó dolgok.

Telefon 644. szám.

Nyomatott Hoffmann és Kronovits könyvnyomdájában, Piacz-u. 49. szám a főpostával szemben.